

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
 Negyed évre 2 kor.
 — Egyes szám ára 16 fillér. —
 Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden pénteken.

Felelős szerkesztő: Főmunkatárs:
 BARCZA KÁLMÁN. KÁLMÁN SÁNDOR.
 A szerkesztőség telefon száma: 1.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz Intézendők.
 A lap szellemi részére, vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Széljegyzetek

a szécsényi „Kerekdomb” ismertetését tárgyzó tárcacikkhez.

E lap tárca rovatában R.—r.-től a „Kerekdomb” ismertetését olvasván, a „Nógrádi Lapok” című hetilap hasábján ez előtt tizenöt esztendővel megjelent azon értekezés jutott eszembe, melyben egy történet kedvelő azt bizonyította, hogy Hollókő várát „Corvin Mátyás” építette, azért nevezték el „Hollókőnek”.

Nem űtköztem meg egyéni nézetén alapuló illetén állításán, mert én már tudtam, hogy a „Hunyadi családnak” akkor még talán magja sem volt, mikor szikla talapatán Hollókővár ott állott, a hol szép romjai ma is láthatók, sőt egy árpádkori okmányban azt is olvastam, hogy Hollókő építője . . . bizonyos Mikus vitéz lett volna . . .; tehát építő, vagy építetjének neve, már a XIII-ik században a monda homályába volt elmerülve.

Igy vagyunk a Kerekdomb alján elterülő síkterület elnevezésével is; úgy gondolkozunk, hogy a Kerekdomb nyugati oldalán — metszve a megyei út által — rom maradványaiból még ma is felismerhető helyen hajdan volt templom, vagy kápolna „Szent György” tiszteletére volt felszentelve, s ez után nyerte a térség helyi elnevezését; pedig ez azért nem valószínű, mert hiszen a helynév maga érthetően megmondja, hogy „Szent György-alja”

ha tehát azon térségen valahol Szent György tiszteletére felszentelt templom vagy kápolna volt, aligha állott máshol, mint a Kerekdomb tetején.

A kutatott igazság megállapíthatása szempontjából meg kell azonban jegyeznem, hogy Szécsény város föld tulajdonosai mondják így is „Szent György alatt” ez a kifejezés már aztin közelebb vezet azon felfezéshez, hogy hát ha mégis Szent György falu vagy város után nyerte e hely elnevezését? Ámbar akkor is inkább a „mellék” helyhatározó nyert volna érvényesülést, mert szem előtt tartva a helyi viszonyokat, az a bizonyos „Szent György” falu, vagy város, a melléte elterülő síksággal egyenlő lapályon és nem partos helyen feküdt.

Az árpádházi királyok idejéből reánk maradt írott okmányokban oly sok „Szent György” helynév fordul elő, hogy azok között eligazodni nem lehet, főképen akkor nem, ha az okmányt szerkesztő íródeák elfeledte a hely közelebbi megjelölését. Azt hiszem, hogy az érdeklődőknek szolgálatot teljesítek ha egy ember öltöre terjedő tanulmányokból ide jegyzem a következőket:

Anonimus azt mondja, hogy „Tonuzoba” megmaradván a pogány hitben, pogány módra az „Abadi révnél” temettetett el, s csak fia Urkun lett kereszténnyé. Ezen Tonuzoba nemzetségéből alakult a „Tomaj” „Abadi” és a „Szent Györgyi” nemzetség

(genus). A „Tomaj”- és „Abadi” nemzetség valószínűleg beházasodás folytán rokonságba jutott a „Kácsik”, a „Zaaj” és „Szécsényi”, nemzetséggel, s ezen az ágon Szécsényben is birtokosok lettek.

Ez az okirat: Én sZentgyörgy Boldisár adom tudására mindenkinek az kjknek illik ezen levelemnek Rendiben, mind hogy ezen Várszerenth valo Attyámfia, hugom asszomi sZentgyörgy Soffia asszion, mostan az Vitez-tes sZemerey Balint uram hazas társa, adott volt ennekem Szükségemben az egri Veszedelemből Való Rabságomból való szabadulásomnak utanna Segithőth volt Ismegh engemeth, egi nehanszor kölcsönöl es egieb azon kívül való egieb adóssagvalis tartoztam meghadni ez felől megh nevezetti hugom asszonrak, sZentgyörgy Soffia asszonnak mellileket megh ez ideig is megh nem adtam volt eö kgmenek: Annak okerth enis eö kgelmenek sZentgyörgy Soffia asszonnak es maradekanak Adok es attám az en Joszagomból ugi mint sZ. Imrehj Reszemből három haz hellel es Abadon valo Reszembőljs három haz hellel melliek Heves Varmegiben Vadnak, mostan az mellick pusztak minden hozzá tartozokval egietemben földével kaszallo Rejevel mezejevel halazo Vizeivel Illien okval hogy eö kgemet is sZ. giergy Soffia asszon, sem utanna valo maradekja, ez felől meglihevet Asszonragot ne lahorgassa, de felesgemet giernickjmet, Sem utannam valo ma-

A Szécsényi Hirlap eredeti tárcája.

Rosznál rosszabb ujság.

Vigan hajtam le a fejem,
 Búra viradt fel reggelem:
 A vincellér rossz hírt hozott,
 Hogy a szőlő mind elfagyott.
 Ez nem kellemetes ujság,
 Sőt költőnek nagy bosszuság,
 Mert, ha nincsen borocskája,
 Csőtörtőköt mond Muzsája!
 Holott, ha másként van sora,
 Van szivara s egy kis bora:
 Nem búsul tegnaptól mdig,
 Az övé a dió-fűig!

Parlagi.
 (N. Hajós Zsigmond.)

Egy a sok közül.

Tizenhét éves volt. Mosolygós pici szája, nevelő hogár szemek voltak.

Csinos kis fruska! — Szokta mondani az öreg erdőmester, a mint reggeli sétái közben szembe találkozott vele, a ki kosarával karján bevásárlásából tért haza a piacról.

Másik vén totyakos, a kinek a köszvé-

nye maradt meg, meg az emlékezései, felcsapott erkölcs bírónak s lesajnálta, hogy ebből se lesz más, mint a féle penész virág.

Határozottan nem úgy indult. Tartózkodó volt. A doktorék Zsuzsikáján kívül, a ki vele egy faluból való volt, társnőivel sem érintkezett.

Otthon pedig az öreg házaspárnál, a kinnél szolgált s a kihez asszony lányukon kívül senki sem járt, ezeken kívül nem is beszélhetett vele teremtett lélek.

Pedig a sok járda koptató ugyancsak bomlott utanna. Sőt egyszer megtörtént, hogy az egyik, uri fajta, az utcán fényes nappal megcsipkedte az arcát.

Hanem meg is járta vele. A lány nyakon vágta. Emberül, csak úgy csaltant.

Nyilvánosan történt. Láthatta, a ki akarta, a sok járó kelő, akár harminc is. A férfi botját emelte rá. Hanem a botot emelő kart feltartóztatta egy másik férfi kar; a lány tekintete két lángoló férfi szem tekintetével találkozott. „Ne féljen! Allok érte,” hallotta. Aztán elfutott.

Azonban megesik, hogy kisebb veszedelemből nagyobb veszedelem árán menekül meg az ember. Az nap este, mikor rendes

foglalkozása közben a kapun kiment, ugyanaz a férfi jött rá szembe. Azt mondta neki: Ne érezze magát elhagyatva, egyedül. Ketten vagyunk. Védelmezem.

A szive olyan sebesen kezdett verni. Alig bírt magával. Eddig senki férfi nem érdekeltte. Egyszerűen nem törődött velők. Hanem ez az egy! Remegés fogta el, ha rája gondolt. Pedig azon kapta magát rajta, hogy nagyon is sokszor gondolt rája.

Olyan különös édes vágyódás fogta el utána. Érzése mint az ébredő tavasz. A természet nem kérdi. Szegény leány lelkében is virágot fakaszt.

Vágyott találkozni vele. Hanem mikor meglátta, nem volt ura egyetlen szónak.

De nem is kellett annak beszéd. Beszélt ő. Nem sokat az igaz, hanem annál többet mondott. Megmondta, hogy hivatalnok. Egy-magára van. Az anyját gyászolja. A mint a gyászéve letelik, feleségül fogja venni. Az az emeletes ház az övé, a mely előtt hadnak. Abban fogtak lakni.

Csoda-e, ha egészen oda lett szegény? Eymagában aztán elgondolkodhatott. Képzete üzhette csapongó játéka. Ő igaz hogy nem ennek vette. Vérbe ment nála, — nagyon.

radekjmath, en is Vallom es kötöm ő kgnemnek azt az földöl megh nevezet Joszagombol valo Reszt ugi högi senki az en maradekj közöl Sem atthiam fiay közöl kjne vesse es kj ne vethesse ő kgnem sem gyermekjth meddiglen keth szaz forinth le nem tesznek sZentgiörgy Soffia asszon hugomath. ez Vallas tetel lotth peniglen ez Nemes es Vitezleő Szemiliok előtt: Ugi mint Petheő Tamas Uram Nógrád Vármegie vice Ispania előtt, Terczy georgi es Terczy Farkas uram előtt Pilini Benedek Uram előth, es gécy András Uram előth. Ennek nagj bizonsagara adtam az en peczetes levelemelh Kezem Irsával egietemben. Irtam Szeczenben 24 Aprit An. 1610 Balthazar sZentgiörgy de Abaad mpria."

(Hat pecséttel ellátva — kétfejú sasos víznyomatú papirosra írva — eredeti — birtokomban van.) —

bár csak háromszáz éves, mégis az hiszem, hogy a szécsényi „Szent György”-re vet némi halvány fényt.

A szécsényi határban levő „Kerekbomb”-nak geologiai alakulását akkor állapíthatnánk meg, ha azt az ő alapig ketté metszhetnők; így azonban csak tapogatódzunk az igazság után, és az embereknek rajta lett elhelyezkedéséről is, csak hézagos tudásunk van. Eddig annyit tudunk az általuk reánk hagyott tárgyakból, hogy a csiszolt kő, bronz és vaskor emberei már rajta tanyáztak és telekeztek.

Tévedett R—r akkor, midőn onnan a neolit kort kizárta, én csiszolt köcsákány darabot is találtam a kerekdombon, még pedig oly kőanyagból, a milyen e vidéken teljesen hiányzik. Abban is teved R—r, hogy a domb keleti oldalán nagy kő lapokból össze tákolt sirkamra „dolmen” lett volna, nem ez, hanem csak óriási kőlapokból össze rakott sírgödör ellenben helyesen jegyzi meg, hogy e sírt már régebben feldúlták, de nem ám — mint ő megjegyzi — a bronzkor, hanem a vaskor hiénái.

Abban a hitben, hogy hát ha az első, második, vagy talán a harmadik sírbolygató is hagyhatott még ott valamit, én is megkísérlettem a kutatást, de munkásaim nem tudtak boldogulni az emberi erőt tulszárnyaló

óriási kőlapok ki és elmozdításával. A kőlapok közé szorult vastag földrétegben azért mégis találtam ott tenyéryní nagyságu három vaspáncél darabot, egy árpádkori ezüstérmét, egy kis esüst karika darabját, koponyacsont töredéket és emberi lábszár csontot. (Ezeket elküldöttem Török Aurél úrnak.)

Ezen — bár csekély — leletből azt a következtetést vontam le, hogy ott vaspáncélba öltöztetett vitéz volt eltemetve.

Ha figyelemre méltatjuk azon óriási kőlapokat, melyeket e sír elkészítésekor — akár a szécsényi ugy nevezett „Kőhegy”-ről, akár pedig, mi valószínűbb, a dolányi „Majorhegy”-ről kellett a Kerekdomb tetejére szállítani, bizony nem szükség valami nagyon megerőltetni képzelő tehetségünket, hogy az odatemetett páncélos vitézt, mint hatalmas nagy urat, hátor harcost léptessük el lelki szemeink előtt.

Hatalmas voltál, és talán vitézségét is, igazolni látszanak azon kőlapok, melyek közé földi maradványát elrejtteni, s a melléje helyezett értékes tárgyakat megvédeni törekedett családja, vagy számos alattvaló népe.

Valljon nem ő volt e „Szent Györgynek” az alapítója? Valjon nem-e a duló tatárokkal éppen itt Szécsény vidékén küzdve, esett el a csatában? Valjon nem volt-e ő a Szent Györgyi nemzetségnek egyik kimagasló tagja?

A sír kőlapjaiból még ma is ott van a helyszínén vagy három darab, és még mindig nincs kizárva annak lehetősége, hogy megfelelő erővel, rendszeres föltakarással talán ma is lehetne ott kort jelző tárgyat találni.

H I R E K.

Feljegyzés. Ha képes ujság volnánk, első kolumnánkat ma egy kiváló urnő arcképe ékesítené. Most esett a tudomásunkra, hogy a városunkban berendezett kosárfonási tanfolyamnak legserényebb munkása és vezetője. A kezelés gyors elsajátítása után rövid idő alatt 1 nagy és 1 kisebb ruhakosarat, két gyűnölcs és egy zöldséges kosarat Szántó István kosárfonómester bámulattal párosult elismerésére készített el, melyekért Siklaky

Iván gazdasági egyesületi titkár és Tornánszky szőlőszeti felügyelő is kitüntető elismerésükkel adóztak neki. A tanfolyamra beiratkozók tulnyomó nagy része azért maradt el, mert munkájok fizetéssel nem honoráltatik, (Szécsényben ez nagyon érthető,) de a kitartó 10—12 felnőtt vegyes tanonc mintaképül tiszteli őt: nem mozdul helyéről, míg az élőkön szorgalmatoskodó urnő nem távozik s igyekeznek ügyességét elsajátítani. Sok ily példa kellene! Azt csak alkalmilag említjük itt fel, hogy szorgos gazdasszonykodása mellett otthon ősanjáink kedves időtöltését a finom csipkeverést 50—60 orsóval is bámulatos ügyességgel gyakorolja, ami Brüsselt világhírűvé tette. Ez az urnő Gyürky Gyula (lapunk munkatársának) köztisztviselőben álló neje született Thúry Terézia, — kitől egyuttal szives elnézést kérünk, ha ismert szerénységére véka alá nem rejthető, sőt köteles elismerésünk talán zavarólag hatna.

A szécsényi iparos és kereskedő ifjak önképző köre február hó 6-án az „Ujvilág” szálló nagytermében, a losonczy 25-ik gyalogezred zenekarának közreműködésével saját pénztára javára, hangversennyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. A hangverseny műsora a pénztárnál lesz szétosztva.

A szécsényi „Chevra Kadisa” évi rendes közgyűlését folyó hó 8-án d. e. 9 órakor tartja meg. Isteni tisztelet és magyar hitszónoklat d. után 4^{1/2} órakor fog tartatni.

Nemzetközi repülőgép verseny Budapesten. A nemzetközi aviatikai szövetség legutóbbi értekezletén végleg megállapították azoknak a nemzetközi repülőgép-versenyeknek sorrendjét, amelyeknél a kitűzött díjak összege meghaladja a 200,000 frankot, és amelyek 1910 év folyamán rendeztetnek. Budapesten ily nemzetközi repülőgép-verseny 1910 június hó 5-től 15-ig lesz.

Eljegyzések. Pragai Ernő helybeli fakeskedő január hó 30-án váltott jegyet Schvarcz Gábor kedves leányával Jankával Salgótarjánban.

Molnár Sándor a „Szécsényi takarékpénztár részvénytársulat” másod pénztárosa mult hó 30-án jegyezte el Breuer Margitot Breuer Lipót és neje helybeli jóhírű mészáros leányát.

Hogy a férfi többé el nem marad, holt bizonyos volt. A tett nyilatkozatai után többé nem is gondolt ilyenre. Mikor este kiment a kapun, végezni a miért külvolt, megérezte, hogy amaz várja. A férfi nem beszélt szerelemről. De a tettei beszéltek helyette. Ugy vette.

Bizony oda volt. A fiatal szív lángoló hevével csüggött azon a férfin. Vonzotta, mint a delej. Hogy az nem is kérdezte tőle: szereti-e, aínál inkább. Ha amaz kérdi, ugyan mit felelhetett volna?

Amaz aztán elintézte: maradjon csak a helyén, a míg elkövetkezik az esküvőjök ideje. Hírbe hozná, ha elvinné onnan. De azt már megtegye: ugy fog járni, a mint ő neki kedves lesz, a mi minden ehez kell, arról ő gondoskodik. Hiszen ugy vannak, mintha jegyesek volnának.

A lelkében olvasott a férfi. Épen ez kellett neki. Az öreg szoba ur, a ki pár nap óta lakott ott, ugy is összetévesztette a fiatal nagyságával s ugy köszöntötte: kezét csókolom.

Aztán szakasztott olyan kalapot fog hor-

dani, mint a doktorné a szomszédban. A ki legszebben öltözködik az egész városhan. S a ki utcán is mosdattan szájjal beszél a hozzá hasonló cselédleányokról. Róla is mondta egyszer, mi közben ujjal mutatott rá: ez a személ. Hogy fog majd a doktorné pu'kadozni mérgében. Csak azért is.

A férfi csak azt az egyet kérte, hogy fényképeztesse le magát, — neki.

A legközelebbi vasárnap aztán végig pompázhatott az utcán.

Csakhogy az első szereplése furcsán sikerült, mert a Zsuzska irigységében rábérte a Kernyáék inasait s ezek megdobálták.

Persze lett ebből látványosság, de milyen. A járó kelők megálltak a csodájára. Sírt, a kezeit tördelte tehetetlenül szegyenében. Az ügy a bíróság elé került. A Zsuzskát megbüntették. És ezzel elszakadt az utolsó kötelék is, a mi őt emberi lényhez fűzte.

Azon az egyen kívül. A ki még csak annyit se kér tőle, hogy csókolja meg. A mivel még jobban leláncolta magához.

Szegény szerencsétlen teremtés! a kiről mostoháiban gondoskodott a természet,

mint a sivatag madaráról. Azzal, hogy szépséget s e mellé szívet is adott neki.

Egyik nap a lány egymagára maradt. Az urai eltávoztak s csak késő este voltak haza érkezendők.

Önnep is volt. A férfi emittette: töltsék egymás társaságában a délutánt. A lány látogassa meg. Legalább meglátja, milyen lakásban fognak lakni.

Majd ha uri dáma lesz. A kit nagyságának fognak szólítani.

Ezt ilyeneket a leány gondolta hozzá.

Dobogó szívvvel lépett be. Sejtelmével sem annak mi zárul be a betett ajtóval megetté. Abban a szép fényes lakásban. A mi most csak férfi számára. De hogyan fogják berendezni, ha majd ketten lesznek, — az ő számára is. Magyaráztatta a férfi.

Szivrepeve tekintgetett körül. Az első volt, a mi szemébe ötlött — előkelő helyen, az első helyen, a férfi dolgozó asztalán mint annak egytellen disze — az ő arcképe.

Pompás, ékes keretben.

Hanem poharat is üritsenek az ő, a lány egészségére. Csak egyetlen egyet.

Színház. Az elmúlt hét színházi eseménye Molnár Ferencz nagysikerű legendájának a „Liliom”-nak előadása volt. — Megvalljuk, nem igen hittük, hogy e darabbal a mely külső hatásokkal is dolgozik, társulatunk sikerrel birkozhatik meg. Kellemesen csalódtunk. Halász Hugó, Liliom szerepében mesteri alakítást nyújtott és csak megerősített bennünket abban a hitünkben, hogy ez a kis társulat csak rövid tartamu állomás az ő színészi carrierjében. — Partnere Salgó Ilonka (Juli) a reá bízott nagyon nehéz feladatot, könnyen, — lehet mondani, — játszi könnyűséggel oldotta meg. (Mari) szerepét Korányi Jolánnak kellett volna adnia, de ő betegsége miatt az előadás napján lemondott. Már kétségessé vált a darab előadhatása, a mikor egy kezdő színész-nőcske, akinek eddig még szavát is alig hallottuk, Olasz Mariska, vállalkozott arra, hogy Mari szerepébe beugrik. És a mi ezután történt, attól nemcsak a közönség, már aki tudott a beugrásról, hanem a szintársulat tagjai is nagyon meglepődtek. Egy kész színésznői tehetséget majdnem azt monhatnók, egy kész művésznőt ismertünk meg. Olasz Mariska játéka nyomán több ízben, a mi nagyon nehezen felmelegedő közönségünknel igazán ritkaság számba megy. Fenetikus tapsvihar tört ki. A kitűnő euresublet méltóan egészítették ki kedveltjeink Radócz Ferencz és Csanádi Lenke. Kedden az utolsó előadás, szerdán pedig a társulat két heti itt tartózkodása után erkölcsi sikerekben meggazdagodva, de anyagiakban annál szegényebbül új állomás helyére Rimaszombatba utazott.

Baleset. Pollák Jónás helybeli szorgalmas jónevű, és férfikora erőteljében levő kereskedő arcán beretválkozás közben valami lapangó kis pattanás megsérült, s oly haj ketekezett belőle, hogy orvoslás véget a budapesti klinikára kellett szállítani. A tokonszenves család aggodalmában sokan osztóznak s vele együtt ohajtják, vajha mielőbb teljes épességben láthassa viszont övéit.

Estorók garázdálkodása. Január hó 29-én, szombaton reggel kellemetlen hír ugrasztotta ki ágyából egy köztisztelőnek örvendő vezető járásbírákat, mint Müller szövetkezeti üzletvezetőt. Müllernek kora hajnalban egyik

járó-kelő az ágyban orra elé tartott egy pénzes fiókot, azon kérdéssel, nem e ismeri, mert a ház előtt találta a csatornában. Müller azonnal felismerte a szövetkezet fiókját s hamarosan azt is megállapította, hogy álkulcs-csal behatoltak az üzlethelyiségbe és a fiók tartalmát, mintegy 500 koronát elemelték. Ugyanazon betörők behatoltak a járásbíró-ság vezetője, Szerémy Béla hivatalhelyiségébe is, ahol a vasládával nem tudván megbirkózni, egy fiókból elvitték Szerémy Béla járásbíró 445 koronáját. — Hogy mindkét helyen ugyanazon gonosztevők szerepeltek, kitűnik abból, hogy járásbíró-sági helyiségben szövetkezeti csomagolt pénzt vesztek el. A tetteseknek ez ideig nem akadtak nyomára.

Aprólékek.

Keserű humor. Kárvallott járásbíránk (l. ide vonatkozó napihírünket) egy tekeres niklipénzt vett fel a hivatalos szobája padozatáról, 7—8 korona lehetett benne, a többi már hiányzott. bizonyára kihullott valahol. Még sem lehettek ezek a betörők végleg Istentől elrugaskodott gazemberek, — mondá keserves mosolygás között, — hiszen nekem is hagytak valamit a 445 koronából. — Mikor aztán megtekintette az egyik végen kibontott papirburkolatot, ezt a nevet találta rá írva; Müller, — no tehát még ez sem lehet az enyém — végzé még keservesebb mosolygás közt, — hiszen ezt meg a szövetkezeti boltban lopták.

Mentség. Ovatosan, tehát lassan és elgondolkodva tipegtem a mult vásár idején a meggémbereget álmos esőtől sikos aszfalton, melyről kissé letérve két ismeretlen alak ácsorgott. Oda se neki (halkan ejtett e szavak üttek meg fülem dobját,) csak mond, hogy részeg voltál . . . De ha nem hiszik el? Volt a kérdésbe burkolt válasz. Ó te hülye (ez a riport,) hát nem látták hatan is, hogy hasra estél, otthon meg a feleséged mosta le e vért a betörött orrodról s a cseléd hozott vizet hozzá? — Jó-jó de azért a pénznek nem kellett elsikkadni. — Még hülyébb: hiszen te nem tudsz semmit a pénzről, volt-e, nem-e és hova lett, — részeg emberre nem szoktak pénzt bizni. — Értem,

— vigasztalódott meg az, aki hasra esett, — talán még majd azt csukják be, aki rám bízta! — **Finálé:** semmi sem lehetetlen a nap alatt . . .

Kávéházi beszélgetés.

— Feltűnt-e? valaki a Szécsényi hírlap legutóbbi számában a szécsényi értelmiségről mennyire reverenciával nyilatkozott!?

— Talán bizony másként lett volna helyén? Van valami fensőbb, nagyobb, igazabb erő és hatalom, mint az értelemé, észé, értelmisége?

— Csakhogy a ki tette, nem mondta, nem mutatta meg, holvan hát az a nagy értelmiség Szécsényben?!

— Így ne folytasd! Azünnepélyes szenvelgése ugyan visszataszító és silány, de beszélve az értelmiségről lélek szerint, vele jár, hogy a lelkület emelkedjék a tökéletesebb felé. Ez meg a szenvelgés bizonyos, hogy agyadnak nem ugyanabból a sejtjéből fakad, ha ugyan azt a sejtet, a melyik a szenvelgést jelenteti meg nem birtad volna működésén kívül helyezni.

Tehát igen is: mindent lehet kicsinyíteni, mindenről lehet tréfálózni, ha tetszik akár gunyolódni is; az értelmiségről, annak fölényéről nem. Minerva sáros csizmával, egyszerűen nem Minerva. De sőt e térről még a humor is kitiltva van. Ez a legmagasabb a mi a gunyoros, neveltető. Mert ez értelmiség a maga lényegében élő tagadása annak, a mi selejtes gyarló. Kitalálhatsz formát, annyit, a mennyi a leleményed, akár megszámlálhatlant, vég nélkül kacagtatót, úgy hogy valamennyin rajta lesz Blériot repülőgépe; hanem az az emberi értelemnek azt a fenséges működését, a mi ezt a repülőgépet létrehozta és igazgatja, egy se fogja érinteni.

Hanem egyelőre a szécsényi értelmiségről kezdted s kétkedted: kikből állana? — Bizonyos, sem születéshez, sem foglalkozáshoz, sem oklevélhez kötve nincsen. Az az L.-né, a ki felnevelte a maga 7 fiát isteni félelemben, a munka tisztelőben, a becsület mocsoktalan kultuszában, akkora értelmi erőt képvisel, bár tudtán kívül épen úgy a

Igaz, hogy több nincsen, csupán egyetlen egy. S a mint a férfi felbontja a pezsgős palackot, löti és felkinálja. —

Nem ezt nem szabad vissza utasítani. Ajkaival érinti. Csak egy cseppet.

Aztán a férfi érinti ajakával a poharat, ugyanott a hol az övé érte.

Ez csók. Így! Most a férfi kezdi. Ő emeli először ajkaihoz a poharat. Aztán neki nyújtja. S ajkával ugyanott ő érinti azt meg.

Még folytatják azt az észbontó mulatóságot. Szegény leány egészen remeg belé. Nem élőnek kell annak lenni, a ki ezt kibírja. Mire való is az a pohár, mikor ajk az ajkon úgy edesebb.

Ki tudja hányszor ki számjálja most azt? Hiszen már ott vergődik a férfi karjában. Mint pihegő galamb. Tekintete, a mit a férfitra emel, mint a sebzett övé, aki mintha kegyelmeért esdene annak, a ki ledöfi.

És a csóknak se vége se hossza . . .

Késő este, mikor haza kerül. Meg történten. Mert nem csak ennyiből áll. Vezekelnie kell azért.

Óriási nyomást érez az agyában. S hozzá a lelkében az a végtelen üresség. Nem bir gondolni semmire S nem lát maga előtt egyebet, mint két korhadt fakeresztet. z apja, anjja sirhalmán.

Ösztönszerűleg érzi, ez az egyetlen, a mi az övé.

Ó ha oda juthatna hozzájuk Ha megszönnék ez a lét, testikín, fájdalom nélkül. Hanem elfogadnák-e?

Hová jutott? Hová jutott?

Vergődik, mint a szárnyaszegett madár. Így virrad meg ébren.

De parancsolhat e képzeletének? De eltilthatja e, hogy egy lángoló férfi alak emelkedjék fel előtte, kinek a csókja forró, bódító, végtelen . . .

Igy telik a nap. Az egész keserves hosszú nap. Mintha már nem is ezé a földé, ezé az életé volna.

Hanem este, mikor kiteszi a lábát a kapun, a férfi forró, forró csókja, a mit ajkain érez. Ez, a mi a létnek vissza adja.

Igy tart nap-nap után. Csakhogy a korhadat fakeresztet mindíg halványabban tűnnek

fel a képzeletébe. Utoljára végképen eltűnnek. És az ölelés, a csók a mi korlátlan hatalmába keríti. A mi felperzseli felszivja a lelkét.

Hanem házasságról nem beszélt a férfi

— — — — —
Eltelt öt esztendő, A kik ismerték — kevesen — régen elfeledték.

Egyik nap, a mint az utcán haladok, fiatal csinos nő alak jön velem szembe.

Egyetlen nagykendő betakarta az egész alakot. Rám mosolygott, a mint mellettem elhaladt. Ő volt. Ráismertem.

Tovább haladtlomban utólérem az öreg erdőmestert. Azzal fogad kérdi, ki lehet az csinos némbér, a kivel utánna nekem is találkoznom kellett? Mivel hogy a szemébe nevetett.

Végtelenül megsajnáltam. Ő természet-te-te hogyan is gyógyított a botor kézzel önmagunk ütötte sebeket . . .

vezetők közt úgy van, mélyebben, mint a kitán vezetőnek tettél meg, mint a hogyan részese az - a fiatal iparos segéd, a aki napi munkája végzetével emegy az önképző körbe olvasni, vagy például az az iparos, a ki ellevé az anyag keverése titkát, gyártmányait kiválóbb minőségűvé emelte, a mellett a diplomás ember mellett, a ki ismeri a gondolkodás törvényeit. Itten kiányoznak a válasz falak. Az értelem birodalma, mint a gondolaté. Működése mennél sokoldalubb, annál erőteljesebb és hatóbb. És ismerd el, mind hiába, a kinek az értelmi ereje nagyobb, elsőbb. Saját korlátoltságodat neveled vele, he el nem ismered. De hiába is tiltakoznál ellene: az értelem fölénye hat rád, ki nem küszöbölheted; téged is vezet. Erő, a mit meg nem dönthetsz, meg sem csorbíthatod. A legnagyobb élő hatalom. Van. És ezt ha tetszik, jó tudni, — ha tetszik, megnyugtató, — ha tetszik, lehetsz ellen-szénvvel iránta: hanem létezésének ható bizonyossága tart ebben a mindenféle tökéletlenségekben dohzó világban.

— De ilyen hévvel — Hanem ezekre a mondasokra észembe jut egy nagyműveltségű öreg. A ki alkalomadtán megbotránkozva fakadt ki, hogy bizonyos férfi, egyike azoknak, a kiket banketteken úgy szokás felköszönteni, hogy magok erejéből lettek azzá, a kik mik, s a ki tulságos szemtelensége által azért emelkedett ki, mert az emberek velők született szmérme s jó izlése gátolta, hogy a hasonlónak hasonlót szegezzenek ellene, — kérkedett előtte jogairól. A jogokról baszél, — mondta — nekem pedig csak kötelességeim vannak. — Én is azt kérdem: Valjon azzal e nagy értelmiséggel a mi szerinted akkora erő, akkora hatalom, nem járnak e kötelességek? A miknek az a bizonyos L.-né azzal, a mit tett, egészen megfelelt. Arról különben ne beszéljünk, mik azok, mert a kiből az a hatalom megvált, nem kissebbíthető annak a feltételezésével hogy ez a tudat pedig nincs benne. A vakoknak pedig úgy sem lehet mit magyaráznod a színekről.

89—1910 szám.

Árverési hirdetmény.

Ajlított bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhíré teszi, hogy a Budapesti VI. ker. kir. járásbírótság 1907 évi Sy. V. 14625 számú végzése következtében dr Brenel Samu ügyvéd által képvisel Könyves Kálmán javára 476 K. 60 f. s jár erejéig 1908 évi aug. hó 8-án foganatósított kielégítési végrehajtás ulján felül lefoglalt és 1293 K.-ra becsült következő ingóságok u. m.: butorok, 1 varrógép, 1 cimbalom és 1 sertés, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. bíróság 1908-ik évi V. 4264 számú végzése folytán 476 kor. 60 fillér lökekövelelés ennek 1906 év július hó 1 napjától járó 5° kamatai eddig összesen 67 kor. 62 fillérben bíróság már megállapított és árverés kifizetés 5 kor. 20 fillér költségek erejéig Nógrádludányban leendő eszközzésére 1910 évi február hó 12-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel livatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881.

évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáronalul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le/és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szécsény, 1910. évi jan. hó 25-én.

.Nagy, kir. bir. végrehajtó.

Kitüntetve!

Kitüntetve!

Legjobb elővirág bevásárlási forrás!

ULIP ISTVÁN

virágterme Losoncon.

Kossuth Lajos-utca 8. Vigadó mellett.

Izlóssan munkáért kitüntetve állami arany-
éremmel és díszoklevéllel.Nagy választék műköszorúk-
és szállításokban.

Videki megrendeléseket pontosan eszközölk.

Tisztelettel

ULIR ISTVÁN

virágkötő specialista, Losonczo.

GLASER DEZSŐ

fűszer s lisztkereskedő

SZÉCSÉNYBEN a piacotéren.

Raktáron tartja a legjobb minőségű
hengermalmi liszteket, továbbá jó minőségű
fűszerárut és cukorkákat.

Rendelmények házhoz szállítatnak.

Jutányos árak és pontos kiszolgálás.

GLATTSTEIN ADOLF

könyvnyomdája,
könyv- és papirkereskedése,
Szécsényben.

Elvállalok mindenféle könyvnyomdai
munkákat a legjutányosabb árakon.